

KARTA USŁUGI

USTALANIE UPRAWNIEŃ DO ŚWIADCZEŃ

Wcześniejsza emerytura dla osób urodzonych po 31 grudnia 1948 r.

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

KOGO DOTYCZY?

Osoby urodzonej po 31 grudnia 1948 r., która spełniła warunki wskazane w poniższych kartach szczegółowych:

- Emerytura z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze
- Emerytura z tytułu wykonywania działalności twórczej lub artystycznej
- Emerytura górnicza dla urodzonych po 31 grudnia 1948 r.
- Emerytura w obniżonym wieku z tytułu pracy górniczej
- Emerytura nauczycielska bez względu na wiek
- Emerytura dla pracowników opiekujących się dziećmi wymagającymi stałej opieki
- Emerytura na podstawie art. 184 ustawy emerytalnej
- Emerytura pomostowa
- Nauczycielskie świadczenie kompensacyjne
- Emerytura częściowa.

JAKIE DOKUMENTY SĄ WYMAGANE?

- Wniosek o emeryturę – pobierz ze strony www.zus.pl lub zaloguj się do Platformy Usług Elektronicznych ZUS (PUE), by złożyć wniosek elektronicznie. Formularz wniosku jest również dostępny w punkcie informacyjnym w sali obsługi klientów w każdej jednostce organizacyjnej ZUS
- informacja dotycząca okresów składkowych i nieskładkowych
- dokumenty potwierdzające okresy m.in.: pracy/ prowadzenia działalności pozarolniczej/ służby wojskowej/ pobierania zasiłku dla bezrobotnych/ urlopu wychowawczego/ nauki w szkole wyższej
- dokumenty potwierdzające okresy wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze
- dokumenty potwierdzające osiągnięte wynagrodzenie.

KIEDY ZŁOŻYĆ DOKUMENTY?

Nie wcześniej niż na 30 dni przed spełnieniem warunków do przyznania świadczenia lub zamierzonym terminem przejścia na emeryturę.

Jeżeli wniosek zostanie złożony wcześniej, organ rentowy wyda decyzję o odmowie prawa do świadczenia wskazując, które warunki nie zostały spełnione.

Jeżeli wniosek zostanie złożony w kolejnych miesiącach po spełnieniu warunków do emerytury, prawo do świadczenia zostanie ustalone od miesiąca zgłoszenia wniosku.

GDZIE I W JAKI SPOSÓB ZŁOŻYĆ DOKUMENTY?

Wniosek można złożyć:

- osobiście lub przez pełnomocnika w dowolnej jednostce organizacyjnej ZUS (pisemnie lub ustnie do protokołu)
- za pośrednictwem: operatora pocztowego, polskiego urzędu konsularnego
- w formie dokumentu elektronicznego przez PUE.

JAK I KIEDY ZUS ZAŁATWI SPRAWĘ?

Wniosek rozpatruje organ rentowy właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby zainteresowanej lub jednostka organizacyjna Zakładu wyznaczona przez Prezesa ZUS.

Po analizie wniosku i załączonej dokumentacji oraz ewentualnym przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego organ rentowy wydaje decyzję w terminie 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

CZY MOŻNA SIĘ ODWOŁAĆ?

Od decyzji przysługuje odwołanie, które należy wnieść pisemnie lub ustnie do protokołu, za pośrednictwem jednostki organizacyjnej ZUS, która wydała decyzję, do sądu okręgowego – sądu pracy i ubezpieczeń społecznych, w terminie miesiąca od dnia doręczenia decyzji. Postępowanie odwoławcze jest wolne od opłat.

INFORMACJE DODATKOWE

Aby uzyskać bliższe informacje w sprawie poszczególnych świadczeń, przejdź do kart szczegółowych.

Osoba, która udowodniła wykonywanie pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przez okres co najmniej 15 lat i nie skorzystała z możliwości nabycia prawa do emerytury wcześniejszej, emerytury pomostowej lub nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, ma prawo do rekompensaty ustalonej jako dodatek do kapitału początkowego uwzględnianego przy obliczeniu emerytury powszechnej. Aby uzyskać bliższe informacje, przejdź do karty rekompensata z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Wniosek może zostać wycofany, jednakże nie później niż do dnia uprawomocnienia się decyzji organu rentowego, tj. w przypadku, gdy nie zostało złożone odwołanie do sądu - w terminie miesiąca od daty doręczenia decyzji.

Przy załatwianiu formalności można skorzystać z pomocy pracowników ZUS:

- w Centrum Obsługi Telefonicznej
    - pod numerem telefonu 22 560 16 00 (opłata za połączenie jest zgodna z planem taryfikacyjnym danego operatora)
    - za pośrednictwem e-maila cot@zus.pl
    - przez komunikator Skype na stronie www.zus.pl lub pod zus_centrum_obsługi_tel
    - przez czat na stronie www.zus.pl
  - konsultanci są dostępni w dni robocze: pon.-pt. w godz. 7.00–18.00
  - w najbliższej jednostce organizacyjnej ZUS
- lub uzyskać informację na stronie internetowej www.zus.pl.

PODSTAWA PRAWNA

- Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe
- Ustawa z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne
- Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 14 września 2011 r. w sprawie sporządzania i doręczania dokumentów elektronicznych oraz udostępniania formularzy, wzorów i kopii dokumentów elektronicznych.

Pozostałe akty prawne znajdziesz w kartach szczegółowych.

Niniejsza karta ma charakter informacyjny i nie stanowi podstawy do wnoszenia roszczeń o świadczenia.

PUE (Platforma Usług Elektronicznych ZUS) to nowoczesna i wygodna forma kontaktu z ZUS. Dzięki PUE można zrealizować wiele spraw związanych z ubezpieczeniami społecznymi bez wychodzenia z domu – przez Internet. Klienci, którzy posiadają swój profil na PUE, mogą m.in. składać elektronicznie wnioski, otrzymywać elektronicznie odpowiedzi z ZUS i zarezerwować wizytę w placówce ZUS. Więcej informacji na temat możliwości korzystania z PUE oraz sposobu rejestracji profilu znajduje się na stronie www.zus.pl.